

ต้นทุน ผลตอบแทนและการพัฒนาตลาดผ้าปักด้วยมือชาติพันธุ์เมี่ยน ในกลุ่มชุมชนวิสาหกิจบ้านใหม่พัฒนา ตำบลยางฮอม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

บุลการ กางก่าจัด

ชมพูนุช เมืองแสน

มนัสกร จักสมศักดิ์

นักศึกษาระดับปริญญาตรี สำนักวิชาบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

วิไลลักษณ์ วงศ์ชัย

นักวิชาการเงินและบัญชี กองคลัง สำนักงานอธิการบดี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

วันที่ได้รับต้นฉบับบทความ: 19 เมษายน 2563

วันที่แก้ไขปรับปรุงบทความ: 23 เมษายน 2563

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 6 พฤษภาคม 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทน ของผ้าปักด้วยมือชาติพันธุ์เมี่ยน และเพื่อพัฒนาตลาดของผ้าปักด้วยมือชาติพันธุ์เมี่ยน และนำมาพัฒนาต่อยอดให้เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่ ใน กลุ่มชุมชนวิสาหกิจบ้านใหม่พัฒนา ตำบลยางฮอม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ กลุ่มวิสาหกิจหมู่บ้านใหม่พัฒนา ตำบลยางฮอม อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย จำนวน 15 ราย โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการศึกษาพบว่า

1. ต้นทุนและผลตอบแทนของผ้าปักชาติพันธุ์เมี่ยน ผู้ตอบแบบสอบถาม มีต้นทุนรวมของผ้าปัก เพื่อนำไปผลิตเสื้อชาติพันธุ์เมี่ยน เท่ากับ 1,230 บาท/ผืน รายได้เท่ากับ 1,500 บาท/ผืน กำไรขาดทุน เท่ากับ 270 บาท/ผืน ต้นทุนรวมของผ้าปักเพื่อนำไปผลิตกระโปรงชาติพันธุ์เมี่ยน เฉลี่ยเท่ากับ 1,400 บาท/ผืน รายได้เฉลี่ยเท่ากับ 2,000 บาท/ผืน กำไรเฉลี่ยเท่ากับ 600 บาท/ผืน ต้นทุนรวมของ ผ้าปักเพื่อนำไปผลิตผ้าคาดเอวชาติพันธุ์เมี่ยน เฉลี่ยเท่ากับ 600 บาท/ผืน รายได้เฉลี่ยเท่ากับ 716.67 บาท/ผืน กำไรขาดทุนเฉลี่ยเท่ากับ 116.67 บาท/ผืน ต้นทุนรวมของผ้าปักเพื่อนำไปผลิตชายผ้าข้างหน้าชาติพันธุ์เมี่ยน เท่ากับ 155 บาท/ผืน รายได้เฉลี่ยเท่ากับ 475 บาท/ผืน กำไรเฉลี่ยเท่ากับ 320 บาท/ผืน

2. การพัฒนาตลาดผ้าปักด้วยมือชาติพันธุ์เมี่ยน และนำมาต่อยอดให้เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.53$) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ลายที่

บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของชาติพันธุ์ ($\bar{X}=4.80$) รองลงมา ได้แก่ คุณภาพของงานและความพึงพอใจ
ในภาพรวม ($\bar{X}=4.63$) และความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X}=4.60$) การออกแบบลวดลายผ้าปักด้วยชาติพันธุ์เมียน
ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}=4.29$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ประโยชน์
การใช้สอย ($\bar{X}=4.56$) รองลงมา ได้แก่ แบบอย่างและวัฒนธรรม ($\bar{X}=4.54$) และคุณสมบัติทางวัสดุและ
เศรษฐกิจ ($\bar{X}=4.50$)

คำสำคัญ: ต้นทุนและผลตอบแทน ผ้าปักชาติพันธุ์เมียน การพัฒนา

Cost, Return and Development of Mien Ethnic Hand-Embroidered Fabric Patterns in the Ban Mai Phatthana Enterprise Community, Yang Hom Sub-District, Mueang District, Chiang Rai Province

Bulakorn Kangkamjad

Received: 19 April 2020

Chompoonuch Muengsan

Revised: 23 April 2020

Manassakorn Jaksomsak

Accepted: 6 May 2020

Undergraduate, School of Accounting, Chiang Rai Rajabhat University

Wilailak Wongchai

*Finance and Accounting Analyst, Finance Division, Office of the President,
Chiang Rai Rajabhat University*

Abstract

The purpose of this research was to study cost and return. of Mien ethnic hand-embroidered fabrics and to develop patterns of hand-embroidered Mien cloth and lead to further development to create new products in the Ban Mai Phatthana Enterprise Community, Yang Hom Sub-District, Mueang District, Chiang Rai Province. The sample group used in the study was The village enterprise group, Mai Pattana, Yang Hom Sub-District, Khun Tan District, Chiang Rai Province, consisted of 15 cases by using a questionnaire to collect data.

The results found that:

Cost and return of Mien ethnic embroidery fabrics respondents the total cost of embroidered fabrics to produce Mien ethnic clothing is 1,230 baht/piece, income is 1,500 baht/piece, profit and loss is 270 baht/piece. Total cost of embroidered fabrics to produce Mien ethnic skirts Average was 1,400 baht/piece, average income was 2,000 baht/piece, average profit was 600 baht/piece, total cost of embroidered fabrics to produce Mien ethnic sashes Average was 600 baht/piece, average income was 716.67 baht/piece, average

profit and loss was 116.67 baht/piece, total cost of embroidered fabrics to produce hemp fabric in front of Mien ethnicity was 155 baht/piece, average income was 475 baht. / piece, profit and loss equal to 320 baht / piece

Development of ethnic Mien hand embroidery patterns and bring it further to create new products The overall level was at the highest level ($\bar{x}=4.53$). When considering each item, it was found that the items with the highest mean were ethnic identity patterns ($\bar{x}=4.80$), followed by quality of work and satisfaction. Satisfied overall ($\bar{x}=4.63$) and creativity ($\bar{x}=4.60$) Mien ethnic embroidery designs the overall level was at a high level ($\bar{x}=4.29$). Considering each aspect, it was found that the aspect with the highest mean was utilization ($\bar{x}=4.56$), followed by role model and culture ($\bar{x}=4.54$) and educational features. Materials and Economy ($\bar{x}=4.50$)

Keywords: cost and return, Mien ethnic embroidery cloth, Development

บทนำ

การปัก เป็นงานศิลปะแขนงหนึ่งของกุลสตรี เพราะเป็นการเสริมแต่งเครื่องแต่งกาย เช่น การปัก เสื้อ กระโปรง ปกอกหมอนอิง หมอนหนุน ผ้าคลุมเตียง ผ้า màn หน้าต่าง และเครื่องใช้อื่น ๆ ตามความต้องการ ทั้งนี้เพื่อให้เห็นคุณค่าของงานและความสวยงามยิ่งขึ้น การปักในสมัยก่อนนั้นนิยมปักด้วยมือแต่เพียงอย่างเดียว เพราะถือว่าเป็นงานฝีมือที่ต้องการความละเอียดเป็นพิเศษ ต่อมาเมื่อมีผู้นิยมลายปักมากขึ้น การใช้มือผลิตผลออกมาได้ไม่ทันตามความต้องการ และค่าแรงสูงมาก จึงมีการปักด้วยเครื่องมือพิเศษ และปักด้วยจักรเพิ่มขึ้นอีก แต่อย่างไรก็ดีการปักด้วยมือเราจะทิ้งไม่ได้ เพราะเป็นงานที่แสดงฝีมือจริง ๆ ปัจจุบันมีการส่งเสริมศิลปาชีพของชาวชนบทแทบทุกแห่งโดยเฉพาะทางภาคเหนือ สตรีที่ว่างจากการทำไร่ นา ก็จะพากันมารับจ้างปักผ้าบ้าง ถักบ้าง แต่คนเหล่านั้นจะไม่ค่อยมีความรู้ว่าจะปักชนิดใดเหมาะที่จะปักอะไร หรือ จะวางลายปักอย่างไรจึงจะให้ดูงาม หรือใช้สีอะไรปักจึงจะทำให้เนา ดู การปักสมัยก่อนนิยมปักแต่สีขาว ผ้าที่นำมาปักก็เป็นสีขาว เพราะนิยมว่าสุภาพ ต่อมาความนิยมเหล่านั้นก็เปลี่ยนแปลงไปเป็น ใช้ด้ายและไหมสีต่าง ๆ ปักบนผ้าสีขาว ชมพู ครีมน หรือสีที่มีพื้นสีอ่อน ๆ ส่วนผ้าที่มีสีพื้นหนัก ๆ หรือสีเข้ม การใช้สีของด้ายปักจะต้องคิดให้ดี จะใช้สีอะไรจึงจะงาม ส่วนผ้าที่มีพื้นสีอ่อน ๆ นั้นหาสีของด้ายปักได้ง่ายกว่าผ้าพื้นสีเข้ม ๆ ปัจจุบันจะเห็นเสื้อผ้าของใช้ต่าง ๆ ของประเทศที่เอามาขายในบ้านเรา มีราคาสูงมาก ต่างกับราคาของบ้านเรา ฝีมือการปักก็พอ ๆ กัน จะเห็นว่างานอาชีพการปักของบ้านเราเวลานี้ ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าต่างประเทศ ทั้งยังเป็นสินค้าที่ขายได้ดีมากแม้แต่ต่างประเทศก็นิยม สิ่งที่ควรคำนึงถึง เราควรใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่น เช่น ผ้า และไหม เราควรคำนึงคุณภาพของวัสดุ มากกว่าที่จะหาซื้อผ้าจากต่างประเทศได้ไม่น้อยทีเดียว

ตลอดระยะเวลาที่ได้ศึกษาทำให้ผู้ศึกษาสนใจที่จะคิดค้นสร้างลวดลายที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเองและมีรูปแบบที่แตกต่างไปจากลวดลายอื่นๆ ซึ่งผลิตภัณฑ์ที่จะนำมาต่อยอดนั้นก็คือ หมอนอิงโดยมีลวดลายการปักแบบเฉพาะ แตกต่างไปจากรูปแบบอื่น มีความโดดเด่น ประณีตสวยงามและยกระดับผลิตภัณฑ์ขึ้นนี้เพื่อเพิ่มคุณค่าสะท้อนให้เห็นถึงภาพลักษณ์ให้แก่ผลิตภัณฑ์

ด้วยเหตุนี้ผู้ศึกษาสนใจที่จะทำการศึกษาเกี่ยวกับต้นทุน ผลตอบแทนและการพัฒนาลวดลายผ้าปักด้วยมือชาติพันธุ์เมียน โดยศึกษาจากกลุ่มวิสาหกิจหมู่บ้านใหม่พัฒนา ตำบลยางฮอม อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย โดยยังคงตั้งอยู่บนฐานแนวคิดและภูมิปัญญาดั้งเดิม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทน ของผ้าปักด้วยมือชาติพันธุ์เมี่ยน ในกลุ่มชุมชนวิสาหกิจบ้านใหม่พัฒนา ตำบลยางฮอม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
2. เพื่อพัฒนาผลผลิตของผ้าปักด้วยมือชาติพันธุ์เมี่ยน และนำมาพัฒนาต่อยอดให้เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่ ในกลุ่มชุมชนวิสาหกิจบ้านใหม่พัฒนา ตำบลยางฮอม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องต้นทุน ผลตอบแทนและการพัฒนาผลผลิตผ้าปักด้วยมือชาติพันธุ์เมี่ยนในกลุ่มชุมชนวิสาหกิจบ้านใหม่พัฒนา ตำบลยางฮอม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงรายได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีดังนี้

ต้นทุน (Cost) หมายถึง มูลค่าของทรัพยากรที่สูญเสียไปเพื่อให้ได้สินค้าหรือบริการมาโดยมูลค่าของทรัพยากรที่สูญเสียไปนั้นจะต้องสามารถวัดได้เป็นหน่วยเงินตรา (สมนึกเอื้อจิระพงษ์พันธ์, 2553) ในธุรกิจผลิตสินค้าไม่ว่าจะเป็นผลิตสินค้าชนิดใดขนาดใดจะมีต้นทุนการผลิตสินค้า (Product Cost) อันประกอบด้วย ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายการผลิต

วัตถุดิบ (Materials) นับว่าเป็นส่วนประกอบสำคัญของการผลิตสินค้าสำเร็จรูป โดยทั่วไป ต้นทุนของวัตถุดิบในการผลิตสินค้าแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1) วัตถุดิบทางตรง (Direct Materials) หมายถึง วัตถุดิบหลักที่เป็นส่วนประกอบสำคัญที่ใช้ในการผลิตสินค้าสำเร็จรูปและสามารถระบุได้ว่าการนำไปใช้ในการผลิตสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งในปริมาณเท่าใดและสามารถคิดเข้าไปเป็นต้นทุนของสินค้าสำเร็จรูปที่ผลิตได้โดยง่ายถ้าวัตถุดิบใดขาดคุณสมบัติเหล่านี้อย่างใดอย่างหนึ่งให้จัดเป็นวัตถุดิบทางอ้อม

2) วัตถุดิบทางอ้อม (Indirect Materials) หมายถึง วัตถุดิบต่างๆ ที่ใช้ในการผลิตสินค้าแต่ใช้ในปริมาณที่ไม่มากและไม่ใช่วัตถุดิบหลักที่ใช้ในการผลิตสินค้าและเป็นการยากที่จะทราบว่าจะใช้ปริมาณเท่าใดในการผลิต ทำให้การคิดต้นทุนให้ถูกต้องไม่คุ้มค่ากับประโยชน์ที่จะได้รับ

ค่าแรงงาน (Labor) หมายถึง ค่าจ้างหรือผลตอบแทนต่างๆ ที่กิจการจ่ายให้แก่ลูกจ้างที่ทำหน้าที่ผลิตสินค้าหรือบริการ ไม่ว่าจะอยู่ในรูปของเงินเดือน ค่าจ้างรายวันหรือรายชิ้น ค่าล่วงเวลา โบนัส เป็นต้น โดยปกติแล้วค่าแรงงานจะถูกแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือค่าแรงงานทางตรง (Direct Labor) และค่าแรงงานทางอ้อม (Indirect Labor)

1) ค่าแรงงานทางตรง (Direct Labor) หมายถึง ค่าแรงงานหรือผลตอบแทนที่จ่ายให้แก่ลูกจ้างที่ทำหน้าที่ในการผลิตสินค้าสำเร็จรูปโดยตรง หรือเป็นค่าแรงงานที่ทำหน้าที่แปรรูปวัตถุดิบให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป และเป็นค่าแรงงานหลัก ที่สามารถคิดเข้าเป็นต้นทุนของสินค้าสำเร็จรูปได้ง่าย ยกตัวอย่างเช่น ค่าแรงงานของคนประกอบชิ้นส่วนต่างๆ เข้าด้วยกัน ค่าแรงงานของคนงานประจำเครื่องจักร เป็นต้น

2) ค่าแรงงานทางอ้อม (Indirect Labor) หมายถึง ค่าแรงงานที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าโดยตรง และเป็นการยากหรือไม่คุ้มที่คิดค่าแรงเหล่านี้เข้าไปกับผลิตภัณฑ์หนึ่งผลิตภัณฑ์ใด เช่น เงินเดือนของยามเฝ้าโรงงาน เงินเดือนพนักงานทำความสะอาด เงินเดือนของวิศวกร เงินเดือนของผู้จัดการโรงงาน เงินเดือนของหัวหน้าคนงาน เป็นต้น นอกจากนี้ ค่าแรงงานทางอ้อมยังรวมถึงค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่กิจการให้กับลูกจ้าง เช่น สวัสดิการต่างๆ ค่าภาษีที่ออกให้กับลูกจ้าง เป็นต้น ค่าแรงงานทางอ้อมเหล่านี้กิจการจะถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายการผลิต

ค่าใช้จ่ายการผลิต (Manufacturing Overhead) หมายถึง ต้นทุนทั้งหมดที่เกิดขึ้นในการผลิตสินค้าหรือบริการที่นอกเหนือจากวัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง เช่น วัตถุดิบทางอ้อม ค่าแรงงานทางอ้อม เป็นต้น นอกจากนี้ค่าใช้จ่ายการผลิตอาจจะถูกเรียกแทนด้วยคำศัพท์อื่นๆ เช่น ค่าใช้จ่ายโรงงาน (Factory Overhead) โสหุ้ยการผลิต (Manufacturing Burden) และต้นทุนการผลิตทางอ้อม (Indirect Cost) เป็นต้น

ผลตอบแทน หมายถึง รายได้ที่ได้รับจากการลงทุนผลิต และจำหน่ายผลิตภัณฑ์ การวิเคราะห์ผลตอบแทน ในการศึกษานี้มีแนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลตอบแทนโดยการวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไรการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของกิจการการควบคุมค่าใช้จ่ายต่างๆ และประสิทธิภาพในการลงทุนของกิจการ สามารถทำการวัดผลกำไรโดยเปรียบเทียบกับยอดขาย เรียกว่าอัตรากำไร หรือ Margin โดยการศึกษานี้จะใช้อัตรากำไรขั้นต้น เพื่อวิเคราะห์ผลตอบแทน ของการจำหน่ายผลิตภัณฑ์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วีรนนท์ พาวดี (2558) ได้ศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากผลิตภัณฑ์ ผ้าทอพื้นเมืองลายภูเขาของกลุ่มเย็บผ้า บ้านสันหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากผลิตภัณฑ์ผ้าทอ พื้นเมืองลายภูเขาของกลุ่มเย็บผ้าบ้านสันหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ มีวิธีการเก็บ รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์คณะกรรมการและสมาชิกกลุ่ม เย็บผ้าบ้านสันหลวง ตลอดจนทำการสังเกตการณ์ ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มเย็บผ้าบ้านสันหลวงเป็นวิสาหกิจชุมชนที่มีการรวมกลุ่มของคนในหมู่บ้านสันนาเม็ง ที่มีความสามารถในการทอผ้าและตัด

เย็บ โดยปัจจุบัน มีสมาชิกจำนวน 27 คน ส่วนใหญ่มีอายุ 40-49 ปีประกอบอาชีพการทอผ้าพื้นเมืองเป็นอาชีพหลักโดยได้รับความรู้และ เทคนิคจากพ่อ แม่และบรรพบุรุษ โดยต้นทุนการผลิตของผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมืองลายภูเขามีสัดส่วนค่าแรงงานทางตรงสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 63.87 ของต้นทุนการผลิต โดยประมาณ ส่วนใหญ่เป็นค่าแรงงานใน แผนกทอรองลงมาคือค่าแรงงานในแผนกตัดเย็บ และแผนกย้อมตามลำดับ ในขณะที่ต้นทุน วัตถุดิบทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิต คิดเป็น ร้อยละ 33.24 และ 2.89 ของต้นทุนการผลิตโดยประมาณ เมื่อคิดเป็นต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อตัว พบว่า ชุดสตรีมีต้นทุนในการผลิตสูงสุด ราคาเฉลี่ยตัวละ 1,246.73 บาท รองลงมาคือผ้าชิ้น ราคาเฉลี่ยตัวละ 974.94 บาท เสื้อสตรีราคาเฉลี่ยตัวละ 794.83 บาท และเสื้อบุรุษ ราคาเฉลี่ย ตัวละ 629.32 บาท จากการวิเคราะห์อัตรากำไรขั้นต้นพบว่า วิสาหกิจชุมชนนี้มีอัตรากำไรขั้นต้น คิดเป็น ร้อยละ 13.40 ของยอดขาย โดยผลิตภัณฑ์ที่มีอัตรากำไรขั้นต้น สูงสุด คือเสื้อบุรุษ ส่วนอัตรากำไรสุทธิคิดเป็นร้อยละ 11.98 ของยอดขาย

สุธิชา ศรพรหมและคณะ (2559) ได้ศึกษาเรื่องออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง ด้านการพัฒนาและออกแบบ พบว่า ความเหมาะสมของผลิตภัณฑ์จากผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้งรูปแบบที่ 3 ด้านประโยชน์ใช้สอย มีค่าเฉลี่ย 4.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53 ด้านความพึงพอใจของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์จากผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้งอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.76 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.74 ความพึงพอใจของผู้ที่สนใจ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.70

กษิรา ภิวงศ์กูร, บุญชู บุญลิขิตศิริและภรดี พันธุภากร (2562) ได้ศึกษาลวดลายชาติพันธุ์ชนเผ่าในการออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก หมู่บ้านกระเหรี่ยงรวมมิตร มีวัตถุประสงค์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ หาภูมิปัญญาชนเผ่า สัญลักษณ์ที่มีคุณค่า และเป็นตัวตนของชาติพันธุ์ชนเผ่า เพื่อออกแบบเรขศิลป์และพัฒนาผลิตภัณฑ์ ศิลปะชนเผ่า เพิ่มความคิดสร้างสรรค์ การออกแบบร่วมสมัย สำหรับผลิตภัณฑ์ของใช้ของตกแต่ง และของที่ระลึกตามแนวนิยม ในปัจจุบันและเพื่อประเมินและหารสนิยมด้านผลิตภัณฑ์ของใช้ของตกแต่ง และของที่ระลึก แบบร่วมสมัยของผู้บริโภค โดยศึกษาการรับรู้เอกลักษณ์และการรับรู้ความหมายของกลุ่มผู้บริโภคประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 100 คน จากการศึกษาพบว่า หมู่บ้านกระเหรี่ยงรวมมิตร ประกอบด้วยกลุ่มชาติพันธุ์ชนเผ่าอยู่ 3 ชนเผ่า ได้แก่ กระเหรี่ยง อาข่า และม้ง แต่ละกลุ่มก็มีการปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์เพื่อให้เข้ากับบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อความอยู่รอดของตนเองการศึกษาที่เกี่ยวกับการออกแบบลวดลายผ้าของชาติพันธุ์ชนเผ่าได้ทำการศึกษาลวดลายผ้า ที่เป็นลวดลายโบราณดั้งเดิมและลายผ้าที่มีการประยุกต์ลวดลาย ภูมิปัญญาชนเผ่า หมู่บ้านกระเหรี่ยงรวมมิตรจำนวน 55 ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลทางเอกสารและภาคสนาม เพื่อนำมาวิเคราะห์ความต้องการสรุปความต้องการรสนิยม ทักษะคิดในด้านต่างๆของผู้บริโภค นำมาเป็นข้อมูลในการออกแบบให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ลวดลายที่ออกแบบกับผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกนั้นควรกำหนดว่าจะนำลวดลายนั้น มา

ออกแบบผลิตภัณฑ์ จำนวน 10 ชนิด พบว่า ผู้บริโภคความพึงพอใจที่มีต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก ภูมิปัญญาชนเผ่า หมู่บ้านกระเหรี่ยงรวมมิตรตามแนวนิยมแบบร่วมสมัย แยกตามผลงาน คือ ผลิตภัณฑ์มีระดับความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ได้แก่ อันดับที่ 1 ผ้าคลุมไหล่ ($\bar{X}$ =4.42) อันดับที่ 2 ($\bar{X}$ =4.34) กระเป๋าคาดอก อันดับที่ 3 เสื้อยืดที่เช็ด เครื่องแต่งกาย ที่ระลึก ($\bar{X}$ =4.23) อันดับที่ 4 เนคไท ($\bar{X}$ =4.22) ผลิตภัณฑ์ที่มีความพึงพอใจในระดับมากได้แก่ อันดับที่ 5 หมอนอิง ($\bar{X}$ =4.17) อันดับที่ 6 แก้วน้ำที่ระลึก ($\bar{X}$ =4.12) อันดับที่ 7 เครื่องประดับชุดชนเผ่า อาข่า ($\bar{X}$ =4.00) อันดับที่ 8 เครื่องประดับชุดชนเผ่า ม้ง ($\bar{X}$ =3.68) อันดับที่ 9 เครื่องประดับชุดชนเผ่า กระเหรี่ยง ชุดที่ 1 ($\bar{X}$ =3.66) เมื่อผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อรูปแบบของที่ระลึก หมู่บ้านกระเหรี่ยงรวมมิตร ตามแนวนิยมแบบดั้งเดิมกับแบบร่วมสมัยพบว่า ความพึงพอใจต่อรูปแบบของที่ระลึก หมู่บ้านกระเหรี่ยงรวมมิตร ตามแนวนิยมแบบสมัยนิยม มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า แบบดั้งเดิม อย่างมีนัยสำคัญ

วิธีการศึกษา

การศึกษาต้นทุน ผลตอบแทนและการพัฒนาตลาดสายผ้าปักด้วยมือชาติพันธุ์เมี่ยน ในกลุ่มชุมชนวิสาหกิจบ้านใหม่พัฒนา ตำบลยางฮอม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย มีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจหมู่บ้านใหม่พัฒนา ตำบลยางฮอม อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย จำนวน 15 ราย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจหมู่บ้านใหม่พัฒนา ตำบลยางฮอม อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย จำนวน 15 ราย กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการเลือกแบบเจาะจง เนื่องจากพิจารณาเห็นว่าสมาชิกมีวิธีการการปักผ้าและนำมาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ไม่แตกต่างกัน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถาม แบ่งเป็น 5 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตในการปักผ้า

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลตอบแทนการผลิตปักผ้า

ส่วนที่ 4 พัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ปลอดหมอนอิง

ส่วนที่ 5 ผลการประเมินการพัฒนาผ้าปักลายผสมผสานชาติพันธุ์เมี่ยน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ผลิตปักผ้าของกลุ่มชาติพันธุ์เมี่ยน โดยการสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถาม โดยมีสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจหมู่บ้านใหม่พัฒนา ตำบลยางฮอม

อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทน ของผ้าปักด้วยมือชาติพันธุ์เมี่ยน และการพัฒนาตลาดของผ้าปักด้วยมือชาติพันธุ์เมี่ยน และนำมาพัฒนาต่อยอดให้เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ ได้จากการรวบรวมค้นคว้าข้อมูลจากเว็บไซต์ วารสาร หนังสือเอกสาร ที่เผยแพร่จากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปวิเคราะห์ศึกษาเปรียบเทียบกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

4. การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน โดยใช้สถิติรูปแบบการบรรยายเชิงพรรณนา (Descriptive) ดังนี้

ส่วนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยใช้เทคนิคการวิเคราะห์สถิติเชิงเนื้อหา (Content Analysis) การแจกแจงความถี่ เป็นการแสดงค่าความถี่ของข้อมูลที่เกิดขึ้นได้ โดยแสดงเป็นจำนวนและร้อยละ (%)

ส่วนที่ 2 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต สามารถแบ่งการวิเคราะห์ได้ดังนี้

1) ค่าใช้จ่ายในการลงทุนประกอบด้วย อุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินการปักผ้าของกลุ่มชาติพันธุ์เมี่ยน เพื่อคำนวณหาเงินลงทุนเริ่มแรกของผู้ประกอบการ

2) ต้นทุนในการปักผ้าของกลุ่มชาติพันธุ์เมี่ยน ประกอบด้วย วัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรงและค่าใช้จ่ายในการผลิตเพื่อคำนวณหาต้นทุนต่อหน่วย

ส่วนที่ 3 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับผลตอบแทน การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลตอบแทนเพื่อให้ทราบถึงรายได้ต่อหน่วย สามารถวิเคราะห์กำไรขาดทุนได้

ส่วนที่ 4 การพัฒนาและออกแบบตลาดผ้าปักด้วยมือกลุ่มชาติพันธุ์เมี่ยน

- 1) เป็นลายที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของชาติพันธุ์เมี่ยน
- 2) มีความน่าสนใจ ความประณีตงดงาม ความทันสมัย
- 3) การใช้วัสดุ สี ลวดลาย เหมาะสมกับความนิยมปัจจุบัน
- 4) การพัฒนาด้านลวดลาย และสีแตกต่างจากเดิม
- 5) ความเหมาะสมในการนำไปประยุกต์ใช้
- 6) คุณภาพของชิ้นงาน
- 7) ความคิดสร้างสรรค์
- 8) ความพึงพอใจต่อรูปแบบในภาพรวม

ส่วนที่ 5 การประเมินการพัฒนาและออกแบบตลาดผ้าปักด้วยมือกลุ่มชาติพันธุ์เมี่ยน

1) ด้านประโยชน์การใช้สอย ลวดลายผ้าปักที่ออกแบบมาสามารถนำไปใช้สอยและนำผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ต่อได้

2) ความงามทางศิลปะ ความงามด้านโครงสร้างของลาย ความประณีตในการปักและความทันสมัยของการผสมลวดลาย

3) การจับคู่สี ความน่าสนใจของสีเส้นไหมและการผสมสีของแต่ละลายดูเข้ากัน

4) คุณสมบัติทางวัสดุและเศรษฐกิจ ทำให้มีคุณค่าในตัวเองและการเลือกใช้วัสดุที่เหมาะสม

5) แบบอย่างและวัฒนธรรม แสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ลายผ้าปักของกลุ่มชาติพันธุ์เมี่ยน

5. การพัฒนาลายผ้าปักด้วยมือของชาติพันธุ์เมี่ยน

ลายผ้าปักของชาติพันธุ์อาข่าที่ได้นำมาพัฒนาปักเป็นลายผสมผสาน ได้แก่ ลายก้อนยอ (แมงมุม) ลายย่านเปี้ยง (ดอกไม้เงิน) ลายชม (คน) ลายเหว (พื้นเลื้อย, ก้น) ลาย ต้ม หม่าว หม่อม (หูเสือ) ลาย ต้ม หม่าว จั่ว (ลายเล็บเสือ) ลวดลาย เหล่านี้มีมาผสมผสานเข้าด้วยกันและพัฒนาลายให้ทันสมัยโดยยังคงตั้งอยู่บนฐานแนวคิดและภูมิปัญญาดั้งเดิม

มีขั้นตอนการพัฒนาดังนี้

1. ศึกษาเกี่ยวกับลายผ้าปักของชาติพันธุ์เมี่ยน เพื่อที่จะนำมาพัฒนา
2. ได้มีการลงพื้นที่ในบ้านใหม่พัฒนา ตำบลยางฮอม อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย
3. ได้มีการรวบรวมลายผ้าปักจากผู้ประกอบอาชีพปักผ้าแล้ว ผู้วิจัยจึงได้นำลายผ้าปัก

ของชาติพันธุ์เมี่ยนได้แก่

1) ลายก้อนยอ (แมงมุม) ก้านยอ หมายถึง แมงมุม โดยลักษณะลวดลายที่พบมี 2 ลักษณะ คือ ลักษณะที่หนึ่งมองดูคล้ายสี่เหลี่ยมซ้อนกัน ปลายด้านหนึ่งเป็นมุมแหลม คล้ายหัวแมงมุม ด้านที่เหลือแตกเป็นกิ่งก้านคล้ายขาของแมงมุมและลักษณะที่สอง รูปร่างคล้ายเส้นตรงขดต่อเนื่องกันเป็นสี่เหลี่ยม ข้างลำตัว แตกเป็นแฉกแหลม คล้ายลักษณะขาของแมงมุม เอกลักษณ์ลวดลายก้อนยอ พบได้ในผ้าปักชาวเมี่ยนแทบทุกชิ้น เช่น ผ้าโพกหัว ขากางเกงของสตรีชาวเมี่ยน และลวดลายในผ้าสะพายหลังผืนใหญ่ ที่แม่ชาวเมี่ยนใช้สะพายลูกน้อย

2) ลายย่านเปี้ยง (ดอกไม้เงิน) ย่านเปี้ยง หมายถึง ดอกไม้เงิน ลวดลายย่านเปี้ยง มีที่มาจากการประกอบพิธีแต่งงานสมัยโบราณของชาวเมี่ยน ที่นิยมนำเงินมาตีเป็นรูปดอกไม้ เพื่อนำมาใส่ไว้ในภาชนะคล้ายชาม ให้คู่บ่าวสาวได้ยกมอบ ให้แก่ผู้ใหญ่ในงานพิธี จากนั้นผู้ใหญ่ก็จะนำเงินทองใส่ลงในชาม มอบกลับมาให้ลูกหลาน ดังนั้นดอกไม้เงิน จึงถือเป็นสัญลักษณ์ของสิ่งที่เป็นสิริมงคล เมื่อนำมาปักเป็นลวดลายในเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ก็เชื่อว่าจะนำสิ่งดีๆ ที่เป็นมงคลมาให้แก่ผู้สวมใส่

3) ลายชม (คน) ชม แปลว่า คน บางครั้งจะพบว่าชาวเมี่ยนเรียกวลดลายนี้ว่า เมี่ยน บรรพบุรุษชาวเมี่ยนจินตนาการวลดลายขึ้น เพื่อที่จะถ่ายทอดและเลียนแบบลักษณะรูปร่างทางกายภาพของคนอย่างง่าย ๆ คล้ายภาพเขียนของมนุษย์ยุคโบราณ ที่มีส่วนหัว ลำตัว แขน ขา ลายชมจึงเป็นอีกหนึ่งลายเอกลักษณ์งานปักผ้าของชนเผ่าชาวเมี่ยนที่โดดเด่นชัดเจน จึงมักเห็นลายนี้ ปรากฏอยู่บนผืนผ้าปักชนเผ่าเมี่ยนทั้งชายและหญิง แทบทุกผืน

4) ลายเหว (ฟันเลื่อย, ก้น) เหว เป็นชื่อเรียกลายปักโบราณดั้งเดิม แปลว่า ฟันเลื่อย ซึ่งสอดคล้องไปกับรูปร่างของวลดลาย ที่มีลักษณะซิกแซกสลับขึ้นลง ดูคล้ายฟันเลื่อย แต่ในอีกความหมายหนึ่ง คำว่าเหวในภาษาเมี่ยนยังหมายถึง ก้น หรือ ก้นดั่งนั้น ชาวเมี่ยนจึงนิยม ปักลายเหวนี้ ที่บริเวณชายขอบผ้า เช่น ปลายขอบขากางเกง ผ้าโพกหัว หรือผ้าคาดเอวสตรี หรือเป็นลายคั่นระหว่างลายหนึ่งกับอีกลายหนึ่ง ชาวเผ่าเมี่ยนมีความเชื่อแต่โบราณว่า ลายเหวนี้ จะช่วยป้องกัน และกันสิ่งที่เป็นอันตรายหรือสิ่งที่ไม่ดี ไม่ให้เข้ามาใกล้กายแก่ผู้สวมใส่

5) ลาย ค่อม หม่าว หน่อม (หูเสือ) ค่อม หม่าว หน่อม หมายถึง หูเสือ มีที่มาจาก การบรรพบุรุษชาวเมี่ยน ได้สังเกตเห็นลักษณะโครงร่าง อันน่าสนใจของใบหูเสือ จึงได้นำมาจินตนาการสร้างสรรค์ขึ้น เป็นวลดลายปักบนผืนผ้า ลายค่อมหม่าวหน่อม เป็นวลดลาย ที่มีการปักค่อนข้างยากหญิงชาวเมี่ยนที่ปักลายนี้ได้ นั้น จำเป็นจะต้องผ่านการฝึกหัดปักลายง่าย ๆ มาระยะเวลาหนึ่งแล้ว จึงจะปักลายนี้ได้ อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันยังมีผู้สืบทอดเอกลักษณ์วลดลายค่อมหม่าวหน่อม หรือลายหูเสือให้ปรากฏคงอยู่ มิให้สูญหายไปตามกาลเวลา

6) ลาย ค่อม หม่าว จั่ว (ลายเล็บเสือ) ค่อม หม่าว จั่ว แปลว่า เล็บเสือ บรรพบุรุษได้แรงบันดาลใจมาจากลักษณะต่างๆของเสือ ลายค่อมหม่าวจั่ว สร้างสรรค์ออกแบบวลดลาย ให้คล้ายกับลักษณะกรงเล็บของเสือ ในขณะที่มีการกางออกนิยมนำไปใช้ปัก เป็นลายกางเกง ของผู้หญิงเมี่ยนส่วนหนึ่งที่เรียกว่า ไสวชินทุกวันนี้ ผู้หญิงชาวเผ่าเมี่ยน ยังคงมีการสืบทอดปักวลดลาย ค่อมหม่าวจั่ว หรือลายเล็บเสืออย่างแพร่หลาย

6. จากการพัฒนาลายผ้าปักของแต่ละชาติพันธุ์ ผู้วิจัยจึงได้ผลิตภัณฑลายผ้าปักใหม่ คือ ลายก้อนยอ (แมงมุม) ลายย่านเปียง (ดอกไม้เงิน) ลายชม (คน) ลายเหว (ฟันเลื่อย, ก้น) ลาย ค่อม หม่าว หน่อม (หูเสือ) ลาย ค่อม หม่าว จั่ว (ลายเล็บเสือ) ลวดลาย เหล่านี้มาผสมผสานเข้าด้วยกันและพัฒนาลายให้ทันสมัยโดยยังคงตั้งอยู่บนฐานแนวคิดและภูมิปัญญาดั้งเดิม

จากการศึกษาต้นทุน ผลตอบแทนและการพัฒนาตลาดผ้าปักด้วยมือชาติพันธุ์เมี่ยน ในกลุ่มชุมชนวิสาหกิจบ้านใหม่พัฒนา ตำบลยางฮอม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย สามารถวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล ได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 100.00 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51 – 55 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 36 – 40 ปีขึ้นไปและช่วงอายุ 41 – 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.00 ไม่ได้รับการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 26.67 อาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงมา คือ อาชีพแม่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 26.67 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ปักผ้าเพื่อจำหน่าย คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงคือ ปักเพื่อจำหน่ายและใส่เอง คิดเป็นร้อยละ 20.00

2. ต้นทุนและผลตอบแทนของผ้าปักชาติพันธุ์เมี่ยน

2.1 ต้นทุนรวมของผ้าปักเพื่อนำไปผลิตเสื้อชาติพันธุ์เมี่ยน เฉลี่ยเท่ากับ 1,230 บาท/ผืน วัตถุดิบทางตรงเฉลี่ยเท่ากับ 340 บาท/ผืน ค่าแรงงานทางตรงเฉลี่ยเท่ากับ 750 บาท/ผืน ค่าใช้ในการผลิตเท่ากับ 140 บาท/ผืน ผลตอบแทนเฉลี่ย 1,500 บาท/ผืน กำไรขาดทุน เท่ากับ 270 บาท/ผืน

2.2 ต้นทุนรวมของผ้าปักเพื่อนำไปผลิตกระโปรงชาติพันธุ์เมี่ยน เฉลี่ยเท่ากับ 1,400 บาท/ผืน วัตถุดิบทางตรงเฉลี่ยเท่ากับ 350 บาท/ผืน ค่าแรงงานทางตรงเฉลี่ยเท่ากับ 700 บาท/ผืน ค่าใช้ในการผลิตเฉลี่ยเท่ากับ 350 บาท/ผืน ผลตอบแทนเฉลี่ย 2,000 บาท/ผืน กำไรขาดทุน เท่ากับ 600 บาท/ผืน

2.3 ต้นทุนรวมของผ้าปักเพื่อนำไปผลิตกางเกงชาติพันธุ์เมี่ยน เฉลี่ยเท่ากับ 1,365 บาท/ผืน วัตถุดิบทางตรงเฉลี่ยเท่ากับ 415 บาท/ผืน ค่าแรงงานทางตรงเฉลี่ยเท่ากับ 600 บาท/ผืน ค่าใช้ในการผลิตเฉลี่ยเท่ากับ 350 บาท/ผืน ผลตอบแทนเฉลี่ย 1,750 บาท/ผืน กำไรขาดทุน เท่ากับ 385 บาท/ผืน

2.4 ต้นทุนรวมของผ้าปักเพื่อนำไปผลิตผ้าคาดเอวชาติพันธุ์เมี่ยน เฉลี่ยเท่ากับ 600 บาท/ผืน วัตถุดิบทางตรงเท่ากับ 153.33 บาท/ผืน ค่าแรงงานทางตรงเท่ากับ 383.33 บาท/ผืน ค่าใช้ในการผลิตเท่ากับ 63.34 บาท/ผืน ผลตอบแทนเฉลี่ย 716.67 บาท/ผืน กำไรขาดทุน เท่ากับ 116.67 บาท/ผืน

2.5 ต้นทุนรวมของผ้าปักเพื่อนำไปผลิตชายผ้าขางหน้าชาติพันธุ์เมี่ยน เฉลี่ยเท่ากับ 155 บาท/ผืน วัตถุดิบทางตรงเฉลี่ยเท่ากับ 105 บาท/ผืน ค่าใช้ในการผลิต เฉลี่ยเท่ากับ 55 บาท/ผืน ผลตอบแทนเฉลี่ย 475 บาท/ผืน กำไรขาดทุน เท่ากับ 320 บาท/ผืน

2.6 ต้นทุนรวมของผ้าปักเพื่อนำไปผลิตชายผ้าขางล่างชาติพันธุ์เมี่ยน เฉลี่ยเท่ากับ 162.50 บาท/ผืน วัตถุดิบทางตรง เฉลี่ยเท่ากับ 110 บาท/ผืน ค่าใช้ในการผลิต เฉลี่ยเท่ากับ 52.50 บาท/ผืน ผลตอบแทนเฉลี่ย 550 บาท/ผืน กำไรขาดทุน เท่ากับ 387.50 บาท/ผืน

2.7 ต้นทุนรวมของผ้าปักเพื่อนำไปผลิตผ้าโพกหัวชาติพันธุ์เมี่ยนเฉลี่ยเท่ากับ 445.00 บาท/ผืน วัสดุดิบทางตรงเฉลี่ยเท่ากับ 110.00 บาท/ผืน ค่าแรงงานทางตรงเฉลี่ยเท่ากับ 300.00 บาท/ผืน ค่าใช้ในการผลิตเฉลี่ยเท่ากับ 35.00 บาท/ผืน ผลตอบแทนเฉลี่ย 630 บาท/ผืน กำไรขาดทุน เท่ากับ 185

3. ผลการประเมินการพัฒนาผลลวดลายผ้าปักด้วยมือชาติพันธุ์เมี่ยน

การประเมินการพัฒนาผลลวดลายผ้าปักด้วยมือชาติพันธุ์เมี่ยน ในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X}=4.53$) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ลายที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของชาติพันธุ์ ($\bar{X}=4.80$) รองลงมา ได้แก่ คุณภาพของชิ้นงานและความพึงพอใจต่อรูปแบบในภาพรวม ($\bar{X}=4.63$) ความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X}=4.60$) ความน่าสนใจ ($\bar{X}=4.50$) ความทันสมัยและความเหมาะสมในการนำไปประยุกต์ใช้ ($\bar{X}=4.47$) ความประณีตงดงามและการพัฒนาด้านลวดลายและสีแตกต่างจากเดิม ($\bar{X}=4.37$)

4. ผลการประเมินการออกแบบลวดลายผ้าปักด้วยมือชาติพันธุ์เมี่ยน

ตัวแปรที่จะใช้ในการศึกษาวิจัยการออกแบบของผ้าปักลายผสมผสานชาติพันธุ์ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ประโยชน์การใช้สอย ความงามทางศิลปะ การจับคู่สี คุณสมบัติทางวัสดุและเศรษฐกิจ และแบบอย่างและวัฒนธรรม

4.1 การออกแบบของผ้าปักลายผสมผสานชาติพันธุ์ด้านประโยชน์การใช้สอยในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.56$) เมื่อพิจารณาแต่ละราย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ลวดลายผ้าปักมีความเหมาะสมกับการใช้สอย ($\bar{X}=4.64$) รองลงมาได้แก่ ลวดลายผ้าปักสามารถนำไปผลิตต่อได้ ($\bar{X}=4.56$) และลวดลายผ้าปักสามารถใช้งานได้อย่างคุ้มค่า ($\bar{X}=4.48$)

4.2 ออกแบบของผ้าปักลายผสมผสานชาติพันธุ์ด้านความงามทางศิลปะในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.46$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ความงามทางด้านการผสมลวดลายผ้า ($\bar{X}=4.56$) รองลงมาได้แก่ ออกแบบชิ้นงานได้สวยงามและทันสมัย ($\bar{X}=4.48$) ความประณีตในการปักผ้า ($\bar{X}=4.44$) และความงามทางด้านโครงสร้างของลายผ้า ($\bar{X}=4.36$)

4.3 ออกแบบของผ้าปักลายผสมผสานชาติพันธุ์ด้านการจับคู่สีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.49$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ออกแบบสีสันทันใหม่และน่าใช้ ($\bar{X}=4.58$) รองลงมา ได้แก่ ความน่าสนใจของสี ($\bar{X}=4.56$) และการผสมสีของแต่ละลายดูเข้ากัน ($\bar{X}=4.34$)

4.4 ออกแบบของผ้าปักลายผสมผสานชาติพันธุ์ด้านคุณสมบัติทางวัสดุและเศรษฐกิจในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}=4.50$) เมื่อพิจารณา แต่ละรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มี

คุณค่าในตัวเอง ($\bar{X}=4.54$) รองลงมาได้แก่ วัสดุที่เลือกใช้มีความเหมาะสม ($\bar{X}=4.50$) และเหมาะสมกับการผลิต ($\bar{X}=4.46$)

4.5 ออกแบบของผ้าปักลายผสมผสานชาติพันธุ์ด้านแบบอย่างและวัฒนธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X}=4.54$) เมื่อพิจารณา แต่ละรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ แสดงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติพันธุ์ ($\bar{X}=4.68$) รองลงมาได้แก่ ออกแบบได้เหมาะสมกับสภาพการณ์ ($\bar{X}=4.40$) และเหมาะสมกับการผลิต ($\bar{X}=4.46$)

อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

อภิปรายผล

จากการศึกษาต้นทุน ผลตอบแทนและการพัฒนาตลาดผ้าปักด้วยมือชาติพันธุ์เมี่ยน ในกลุ่มชุมชนวิสาหกิจบ้านใหม่พัฒนา ตำบลยางฮอม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงรายสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากการเก็บข้อมูลของผู้ปักผ้าชาติพันธุ์เมี่ยน ในแต่ละผลิตภัณฑ์มีต้นทุนและผลตอบแทนที่แตกต่างกัน มีดังนี้ เสื้อชาติพันธุ์เมี่ยน ต้นทุนเฉลี่ย 1,230 บาท/ผืน ผลตอบแทนเฉลี่ย 1,500 บาท/ผืน กำไรขาดทุน 270 บาท/ผืน กระโปรงชาติพันธุ์เมี่ยน ต้นทุนเฉลี่ย 1,400 บาท/ผืน ผลตอบแทนเฉลี่ย 2,000 บาท/ผืน กำไรขาดทุน 600 บาท/ผืน กางเกงชาติพันธุ์เมี่ยน ต้นทุนเฉลี่ย 1,365 บาท/ผืน ผลตอบแทนเฉลี่ย 1,750 บาท/ผืน กำไรขาดทุน 385 บาท/ผืน ผ้าคาดเอวชาติพันธุ์เมี่ยน ต้นทุนเฉลี่ย 600 บาท/ผืน ผลตอบแทนเฉลี่ย 716.67 บาท/ผืน กำไรขาดทุน 116.67 บาท/ผืน ชายผ้าข้างหน้าชาติพันธุ์เมี่ยน ต้นทุนเฉลี่ย 155 บาท/ผืน ผลตอบแทนเฉลี่ย 475 บาท/ผืน กำไรขาดทุน 320 บาท/ผืน ชายผ้าข้างล่างชาติพันธุ์เมี่ยน ต้นทุนเฉลี่ย 162.50 บาท/ผืน ผลตอบแทนเฉลี่ย 550 บาท/ผืน กำไรขาดทุน 387.50 บาท/ผืน ผ้าโพกหัวชาติพันธุ์เมี่ยน ต้นทุนเฉลี่ย 445.00 บาท/ผืน ผลตอบแทนเฉลี่ย 630 บาท/ผืน กำไรขาดทุน 185 บาท/ผืน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีต้นทุนของ สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ (2553) กล่าวว่า มูลค่าของทรัพยากรที่สูญเสียไปเพื่อให้ได้สินค้าหรือบริการมาโดยมูลค่าของทรัพยากรที่สูญเสียไปนั้นจะต้องสามารถวัดได้เป็นหน่วยเงินตรา และสอดคล้องกับ วีรพันธ์ พาวดี (2558) ได้ศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากผลิตภัณฑ์ ผ้าทอพื้นเมืองลายภูเขาของกลุ่มเย็บผ้า บ้านสันหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ต้นทุนการผลิตของผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมืองลายภูเขาที่มีสัดส่วนค่าแรงงานทางตรงสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 63.87 ของต้นทุนการผลิตโดยประมาณ ส่วนใหญ่เป็นค่าแรงงานใน แผนกทอ รองลงมาคือค่าแรงงานในแผนกตัดเย็บ และแผนกย้อม ตามลำดับ ในขณะที่ต้นทุน วัตถุดิบทางตรง และ

ค่าใช้จ่ายในการผลิต คิดเป็น ร้อยละ 33.24 และ 2.89 ของต้นทุนการผลิตโดยประมาณ การวิเคราะห์อัตรากำไรขั้นต้น พบว่า วิสาหกิจชุมชนนี้มีอัตรากำไรขั้นต้น คิดเป็น ร้อยละ 13.40 ของยอดขาย โดยผลิตภัณฑ์ที่มีอัตรากำไรขั้นต้น สูงสุด คือเสื้อบุรุษ ส่วนอัตรากำไรสุทธิคิดเป็นร้อยละ 11.98 ของยอดขาย

2. ผลการประเมินความพึงพอใจของการพัฒนาตลาดลายผ้าปักด้วยมือชาติพันธุ์เมี่ยน ในกลุ่มชุมชนวิสาหกิจบ้านใหม่พัฒนา ตำบลยางฮอม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ลายที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของชาติพันธุ์ รองลงมา ได้แก่ คุณภาพของชิ้นงานและความพึงพอใจต่อรูปแบบในภาพรวม และความคิดสร้างสรรค์ การออกแบบของผ้าปักลายผสมผสานชาติพันธุ์เมี่ยนในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ประโยชน์การใช้สอย รองลงมา ได้แก่ แบบอย่างและวัฒนธรรม คุณสมบัติทางวัสดุและเศรษฐกิจ ซึ่งสอดคล้องกับ สุริษา ศรพรหมและคณะ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาและออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง ด้านการพัฒนาและออกแบบ พบว่า ความเหมาะสมของผลิตภัณฑ์จากผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง รูปแบบที่ 3 ด้านประโยชน์ใช้สอย มีค่าเฉลี่ย 4.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53 ด้านความพึงพอใจของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์จากผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้งอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.76 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.74 ความพึงพอใจของผู้ที่สนใจ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.70 และสอดคล้องกับ กชिरา ภิวงค์กูร, บุญชู บุญลิขิตศิริและภรดี พันธุภากร (2562) พิจารณาต่อรูปแบบของที่ระลึก หมู่บ้านกะเหรี่ยงรวมมิตร ตามแนวนิยมแบบดั้งเดิมกับแบบร่วมสมัยพบว่า ความพึงพอใจต่อรูปแบบของที่ระลึก หมู่บ้านกะเหรี่ยงรวมมิตร ตามแนวนิยมแบบสมัยนิยม มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า แบบดั้งเดิม อย่างมีนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาด้านทุน ผลตอบแทนและการพัฒนาตลาดลายผ้าปักด้วยมือชาติพันธุ์เมี่ยน ในกลุ่มชุมชนวิสาหกิจบ้านใหม่พัฒนา ตำบลยางฮอม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงรายคณะผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการศึกษาไปใช้

1.1 ควรสนับสนุนให้ความรู้แก่เยาวชนเพื่อสามารถเป็นอาชีพหลักหรืออาชีพเสริมในอนาคต และเพื่อสืบทอดงานฝีมือนี้สืบทอดไปโดยการเปิดศูนย์การเรียนรู้พัฒนาอาชีพเสริม

1.2 ควรพัฒนาตลาดลายผ้าเป็นผลิตภัณฑ์แบบอื่นที่มีความน่าสนใจและโดดเด่นเพื่อช่วยเพิ่มคุณค่าของผลงานที่มีอยู่แล้วในท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาช่องทางการจัดจำหน่ายหรือช่องทางของการส่งออกผลิตภัณฑ์เพื่อให้มีความแพร่หลายและเป็นที่ยอมรับ

2.2 ศึกษาและพัฒนาตลาด เพื่อให้ได้ตลาดของผลิตภัณฑ์ที่มีความทันสมัย และเป็นที่ต้องการของตลาดให้มากขึ้นควรศึกษาร่วมมือกันระหว่างคนในชุมชน และภาครัฐ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กษิรา ภูวงค์กูร , บุญชู บุญลิขิตศิริและภรดี พันธุภากร (2562) การศึกษาลวดลายชาติพันธุ์ชนเผ่าในการออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก หมู่บ้านกระเหรี่ยงรวมมิตร.วารสารมังรายสาร ปีที่ 7 ฉบับที่ 2, 122 – 140.
- วีนันท์ พาวดี (2558). ต้นทุนและผลตอบแทนจากผลิตภัณฑ์ ผ้าทอพื้นเมืองลายภูเขาของกลุ่มเย็บผ้าบ้านสันหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์. (2553). การบัญชีต้นทุน 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ท็อปจำกัด
- สุธิชา ศรพรหมและคณะ. (2559) การศึกษาและออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าปักอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ม้ง. วารสารวิชาการ ศิลปะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีที่ 7. 111 – 123